

Mål C-336/00

Republiken Österrike mot Martin Huber

(begäran om förhandsavgörande från Oberster Gerichtshof (Österrike))

”Jordbruk — Medfinansierade stöd — Återkrav — Rättslig grund —
Skydd för berättigade förväntningar — Rättssäkerhet —
Medlemsstaternas processuella självständighet”

Förslag till avgörande av generaladvokat S. Alber föredraget den
14 mars 2002 I-7703
Domstolens dom (femte avdelningen) av den 19 september 2002 I-7736

Sammanfattning av domen

1. *Institutionernas rättsakter — Val av rättslig grund — Kriterier — Gemenskapsrättsakt med dubbelt syfte — Hänvisning till det syfte eller den beståndsdel som är huvudsaklig eller avgörande — Tillämpning av den rättsliga grund som motsvarar det huvudsakliga syftet*
(EG-fördraget, artikel 42 (nu artikel 36 EG) och artiklarna 43 och 130s (nu artiklarna 37 EG och 175 EG i ändrad lydelse)

2. Jordbruk — Gemensam jordbrukspolitik — Främjande av produktionsmetoder som är förenliga med miljöskyddskraven — Förordning nr 2078/92 — Kommissionens beslut att godkänna ett nationellt program för medfinansierat stöd — Räckvidd (Rådets förordning nr 2078/92, artikel 7.2)
3. Jordbruk — Gemensam jordbrukspolitik — Främjande av produktionsmetoder som är förenliga med miljöskyddskraven — Förordning nr 2078/92 — Kommissionens beslut att godkänna ett nationellt program för medfinansierat stöd — Beslut som endast riktar sig till den berörda medlemsstaten — Kan göras gällande mot ekonomiska aktörer, vilka är skyldiga att iaktta kraven på offentliggörande enligt nationell rätt (Rådets förordning nr 2078/92, artiklarna 3.3 f och 7)
4. Europeiska gemenskapernas egna medel — Felaktigt utbetalda stöd som medfinansierats av gemenskapen — Avsaknad av återkrav — Tillåtet — Villkor
5. Institutionernas rättsakter — Förordningar — Genomförande av medlemsstaterna — Nationellt stödprogram som medfinansierats av gemenskapen i den mening som avses i förordning nr 2078/92 — Avsaknad av gemensamma regler — Tillämpning av formella och processuella regler i nationell rätt — Gränser — Räckvidd och innebörd av gemenskapsrätten (Rådets förordning nr 2078/92, artikel 3.1)

1. Om det av bedömningen av en gemenskapsrättsakt framgår att den har ett dubbelt syfte eller har två beståndsdelar och en av beståndsdelarna kan identifieras som huvudsaklig eller avgörande, medan den andra endast är underordnad, skall rättsakten ha en enda rättslig grund, nämligen den som krävs av den huvudsakliga eller avgörande beståndsdel eller det huvudsakliga eller avgörande syftet.

Eftersom det huvudsakliga målet med de stödåtgärder som föreskrevs i för-

ordning nr 2078/92 om produktionsmetoder inom jordbruket som är förenliga med miljöskydds- och naturvårdskraven var att reglera produktionen av jordbruksprodukter i den mening som avses i bilaga II till fördraget för att främja övergången från intensivt jordbruk till ett mer extensivt jordbruk med högre kvalitet, och att de ekonomiska följderna för jordbrukarna kunde kompenseras genom beviljande av stöd, borde den antas med endast artiklarna 42 (nu artikel 36 EG) och 43 i fördraget (nu artikel 37 EG i ändrad lydelse) som rättslig grund, då den omständigheten att förordningen främjade produktionsformer genom vilka det i högre utsträckning tas hänsyn till miljön, vilket utgör ett faktiskt men underordnat mål för den gemensamma

jordbrukspolitiken, inte i sig kunde motivera att även artikel 130s (nu artikel 175 EG i ändrad lydelse) skulle utgöra den rättsliga grunden.

relevanta gemenskapsrätten vid tillämpningen av nationell rätt.

(se punkterna 40 och 41 samt punkt 2 i domslutet)

(se punkterna 31, 35 och 36)

2. Artikel 7.2 i förordning nr 2078/92 om produktionsmetoder inom jordbruket som är förenliga med miljöskydds- och naturvårdskraven skall tolkas på så sätt att ett beslut av kommissionen om godkännande av ett nationellt stödprogram även omfattar innehållet i programmet, utan att detta program för den skull skall anses utgöra en gemenskapsrättsakt.

3. Ett sådant beslut av kommissionen om godkännande av ett nationellt stödprogram som avses i artikel 7 i förordning nr 2078/92 om produktionsmetoder inom jordbruket som är förenliga med miljöskydds- och naturvårdskraven är riktat uteslutande till den berörda medlemsstaten. Det ankommer på de nationella domstolarna att, mot bakgrund av den nationella rätten, kontrollera om nämnda program har offentliggjorts på ett sådant sätt att det är möjligt att göra det gällande gentemot jordbruksföretag och aktörer på landsbygden, och särskilt tillse att kravet på lämplig information, som föreskrivs i artikel 3.3 f i nämnda förordning, iakttas.

(se punkt 48 samt punkt 3 i domslutet)

Det ankommer på de nationella domstolarna att i fall då ett avtal om stöd som har ingåtts mellan en jordbrukare och den behöriga nationella myndigheten är oförenligt med det program som har godkänts av kommissionen dra konsekvenserna av detta mot bakgrund av den nationella rätten och beakta den

4. Även om det i artikel 8.1 i förordning nr 729/70 om finansiering av den gemensamma jordbrukspolitiken föreskrivs att medlemsstaterna i enlighet med nationella bestämmelser i lagar och andra författningar skall vidta de

åtgärder som är nödvändiga för att indriva belopp som förlorats till följd av oegentligheter eller försumlighet, utgör inte gemenskapsrätten något hinder för att tillämpa principen om skydd för berättigade förväntningar och rättssäkerhetsprincipen i syfte att förhindra återkrav av stöd som medfinansieras av gemenskapen och som har utbetalats utan grund, under förutsättning att även gemenskapens intresse beaktas. Tillämpningen av principen om skydd för berättigade förväntningar förutsätter att det fastställs att mottagaren av stödet i fråga var i god tro.

(se punkterna 54 och 59
samt punkt 4 i domslutet)

5. Om gemenskapsrätten, inklusive de allmänna rättsprinciperna i denna, inte innehåller några gemensamma regler måste de behöriga nationella myndigheterna, när de genomför gemenskaps-

rättsliga bestämmelser, följa de processuella och formella reglerna i den berörda medlemsstatens rättsordning. Nationella regler kan dock endast tillgripas i den mån detta krävs för att de gemenskapsrättsliga bestämmelserna skall kunna genomföras och såvida tillämpningen av dessa nationella regler inte inverkar menligt på gemenskapsrättens — inklusive de allmänna principerna i denna — räckvidd och verkan. Det står således medlemsstaterna fritt att genomföra nationella stödprogram i den mening som avses i artikel 3.1 i förordning nr 2078/92 om produktionsmetoder inom jordbruket som är förenliga med miljöskydds- och naturvårdskraven, genom privaträttsliga åtgärder eller genom åtgärder som är förbundna med myndighetsutövning, såvida de nationella åtgärderna i fråga inte påverkar gemenskapsrättens räckvidd och verkan.

(se punkterna 61 och 64
samt punkt 5 i domslutet)